

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІДОКРЕМЛЕННИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ВІННИЦЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ
ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА ЗУНУ»

Циклова комісія фінансово-облікових та економічних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора

з навчально-виховної

роботи ВСП ВФКЕП ЗУНУ

Лілія ЗАБРОДІНА

«31» серпня 2022 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА**

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 071 «Облік і оподаткування»

Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр

Освітня програма – освітньо-професійна програма «Облік і оподаткування»

Освітня кваліфікація: фаховий молодший бакалавр з обліку і оподаткування

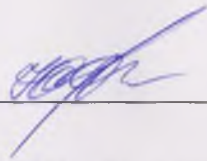
Форма навчання	Курс	Семестри	Лекції	Практичні (семінарські)	ІРС	СРС	Разом	Залік
денна	III	VI	18	27	3	42	90	залік

Робоча програма з дисципліни «Міжнародна економіка» для студентів спеціальності: 071 «Облік і оподаткування», галузі знань 07 «Управління та адміністрування», освітня програма – освітньо-професійна програма Облік і оподаткування

Розробник: Ірина МАРТУСЕНКО, викладач циклової комісії фінансово-облікових та економічних дисциплін ВСП ВФКЕП ЗУНУ

Затверджено на засіданні циклової комісії фінансово-облікових та економічних дисциплін, протокол № 1 від 31 серпня 2022 року

Голова циклової комісії

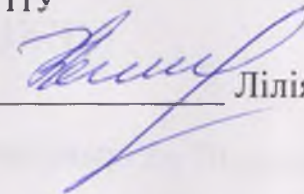

Ірина ПИЛЯВЕЦЬ

Схвалено методичною радою ВСП ВФКЕП ЗУНУ

Протокол № 1 від 31 серпня 2022 року

Голова методичної ради ВСП ВФКЕП ЗУНУ

Лілія ЗАБРОДІНА

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА”

1. Опис навчальної дисципліни “Міжнародна економіка”

Дисципліна «Міжнародна економіка»		Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
Кількість кредитів	3	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Статус дисципліни: Вибіркова дисципліна циклу професійної підготовки Мова навчання: українська	
Кількість залікових модулів	3	Спеціальність : 071 «Облік і оподаткування»	Рік підготовки: 3-й Семестр: VI	
Кількість змістових модулів	2	Освітньо-професійна програма: «Облік і оподаткування»	Лекції: 18 год.	
Загальна кількість годин: 90 год.			Практичні заняття: 27 год.	
Тижнева кількість годин: 5 годин, з них аудиторних – 5 год.		Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Індивідуальна робота, год.	3
			Види підсумкового контролю	Залік

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ “МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА”

2.1. Мета вивчення дисципліни

“Міжнародна економіка”, як наука, являє собою своєрідну і самобутню частину економічної теорії, так як вона вивчає економічні явища і процеси, тобто економічні стосунки, що виникають у світовому господарстві з приводу виробництва, розподілу, обміну і споживання життєвих благ в умовах обмеженості та рідкості ресурсів .

Як навчальна дисципліна "Міжнародна економіка" являє собою такий навчальний предмет, який дозволяє познайомитись з відомими вже науці міжнародними явищами і процесами, закономірностями їхнього розвитку, а також зацікавити до власних наукових пошуків тих, хто вивчає цю дисципліну.

Мета: формування системи знань з міжнародної економіки, умов, форм, методів і основного інструментарію міжнародної економічної діяльності.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Завданням вивчення дисципліни „Міжнародна економіка” є засвоєння теорії та методології міжнародної торгівлі, міжнародних економічних відносин, глобалізаційних та інтеграційних процесів. Завданням вивчення є сутності й тенденції інтернаціоналізації економіки, опрацювання форм, методів, суб’єктів і рівнів міжнародної економічної діяльності, принципів і середовища її розвитку, практики здійснення і механізмів регулювання; набуття вмінь аналізувати й оцінювати світогосподарські явища і процеси у контексті національних інтересів України. Дослідити систему мікро та макроекономічних взаємовідносин, що виходять за національні межі у процесі інтернаціоналізації та глобалізації, що сприятиме формуванню у майбутніх фахівців навичок підприємництва та ділового спілкування з іноземними партнерами, розвитку вміння.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни «Міжнародна економіка»:

У результаті вивчення навчальної дисципліни "Міжнародна економіка" у студента повинні сформуватися загальні компетентності (ЗК), а саме:

ЗК 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою;

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК 7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою вивчення дисципліни «Міжнародна економіка» є засвоєння знань з дисциплін: «Економічна теорія», «Іноземна мова», «Макроекономіка». Набуті знання і вміння використовуються при подальшому вивченні дисциплін професійної підготовки.

2.5. Програмні результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких результатів навчання:

РН 1. Знати економічні категорії та закони для розуміння зв'язків, що існують між процесами та явищами в різних економічних системах;

РН 4. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання облікових даних для узагальнення економічної інформації;

РН 8. Формувати й аналізувати фінансову, податкову і статистичну звітність для визначення показників забезпеченості підприємства ресурсним потенціалом та його ефективного використання;

РН 15. Володіти державною та іноземною мовами у професійній діяльності;

РН 16. Вміти працювати самостійно і в команді, нести професійну відповідальність за результати роботи, дотримуватися норм та стандартів професійної етики для досягнення спільної мети;

РН 17. Дотримуватися вимог професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення економічного розвитку України.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА”

Змістовий модуль I. Основи формування та функціонування міжнародної економіки

Тема 1-2. Міжнародна економічна система. Міжнародна економічна діяльність

Формування та розвиток міжнародної економічної системи. Процеси інтернаціоналізації та формування єдиного світового господарства. Етапи. Особливості. Структура. Сучасний стан. Перехід до інформаційно-технологічної моделі економічного розвитку.

Структура та головні характеристики світового ринку. Світове господарство як система: виникнення і етапи розвитку. Світова економіка, її ресурси та потенціал розвитку. Інтернаціоналізація господарського життя. Взаємодія національних економік на основі міжнародного поділу праці. Міжнародна економічна система.

Міжнародний поділ праці як економічна основа розвитку міжнародної економічної системи. Роль міжнародного поділу праці у формуванні світового господарства. Спеціалізація та кооперування виробництва. Міжнародна економічна інтеграція. Фактори міжнародного поділу праці. Об'єктивна необхідність та можливість входження України у світове господарство.

Міжнародна економічна діяльність, її форми та види, основні суб'єкти. Система національних рахунків. Суть і структура середовища міжнародних економічних відносин. Внутрішнє середовище МЄВ. Зовнішнє середовище МЄВ.

Природно-географічне середовище МЄВ. Ноосфера. Умови та фактори, що впливають на розвиток МЄВ. Політико-правове середовище МЄВ. Міжнародна політика. Політичні та економічні інтереси. Політична стабільність. Міжнаціональні та наднаціональні органи регулювання МЄВ. Економічне середовище МЄВ. Економічний потенціал країни. Фактори посилення

економічної взаємозалежності країн. Соціально-культурне середовище МЄВ.

Соціально-економічна типологія країн світу. Суть та необхідність міжнародних економічних відносин. Їх основні форми. Методи дослідження міжнародних економічних явищ та процесів.

Література: [1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10].

Тема 3-4. Світовий ринок товарів і послуг. Світовий фінансовий ринок

Теорії міжнародної торгівлі. Міжнародна торгівля як форма міжнародних економічних відносин. Світовий товарний ринок і особливості його динаміки. Основні показники міжнародної торгівлі. Структура міжнародної торгівлі. Товарна структура. Форми торгівлі за методами реалізації. Традиційна торгівля. Зустрічна торгівля і її види. Міжнародна біржова торгівля. Міжнародний аукціон. Міжнародні тендери. Міжнародні ярмарки і виставки. Ціноутворення у міжнародній торгівлі. Ознаки світової ціни. Види ціни. Експортна політика держави. Специфіка зовнішньоторговельної діяльності деяких держав. Інструменти державної зовнішньоторговельної політики. Мита та їх види. Нетарифні заходи регулювання зовнішньої торгівлі. Ліцензування і контингентування. Антидемпінгові і компенсаційні мита. Аграрна політика у сфері міжнародної торгівлі. Міжнародні торгові організації і їх діяльність. Система міжнародних послугових відносин. Світовий ринок послуг. Особливості міжнародної торгівлі послугами. Структура світового ринку послуг.

Міжнародний рух капіталів. Види експорту капіталів. Експорт підприємницького капіталу. Прямі закордонні інвестиції. Інвестиції та інвестиційні інституції. Проста та фондова форми інвестиційного процесу. Критерії доцільності інвестування. Можливості для міжнародного інвестування. Фактори руху капіталу. Основні форми міжнародного руху капіталу. Світові фінансові потоки. Фінансові ресурси. Світовий фінансовий ринок та світові фінансові центри. Міжнародна офіційна допомога розвитку. Джерела зовнішнього фінансування країн. Офшорні зони та компанії: основні риси та особливості функціонування

Література: [1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14]

Тема 5. Прямі інвестиції та міжнародне виробництво.

Міжнародний ринок інвестицій. Інвестиційні ризики. Міжнародні інвестиційні компанії. Міжнародний інвестиційний ринок, його структура та особливості розвитку. Мотивація та стратегія залучення іноземних інвестицій у глобальному середовищі. Прямі іноземні інвестиції та їх причини. Економічні та соціальні наслідки для країн-донорів та реципієнтів міжнародних інвестицій. Масштаби міжнародних прямих інвестицій та їх розподіл у світовому господарстві. Методи здійснення прямого іноземного інвестування. Проблеми залучення іноземних інвестицій в економіку України.

Суб'єкти міжнародного бізнесу. Міжнародні корпорації: транснаціональні, багатонаціональні корпорації. Транснаціональні корпорації, суть, критерії та еволюція. Специфіка та масштаби діяльності ТНК. Вільні економічні зони як інструмент залучення прямих іноземних інвестицій. Міжнародні стратегічні альянси. Злиття та поглинання у міжнародному бізнесі. Форми і методи регулювання міжнародного інвестування на національному і міжнародному рівнях. Портфельні закордонні інвестиції; причини їх здійснення та тенденції вивозу. Структура портфельних інвестицій. Основні портфельні інвестори

(інвестиційні фонди, пенсійні фонди, страхові компанії, ТНК, банки). Ринок цінних паперів та його інструменти. Інвестиційні та кредитні цінні папери. Цінні папери на євrorинку. Міжнародна інвестиційна діяльність України.

Література: [1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10].

Тема 6. Міжнародний кредит

Міжнародний кредит та його функції в сучасній економіці. Теорії кредиту. Принципи міжнародного кредитування. Фактори розвитку міжнародних кредитних відносин. Позитивна та негативна роль міжнародного кредиту. Міжчасова торгівля. Форми міжнародного кредитування, їх класифікація. Сучасні різновиди форм міжнародного кредитування. Єврокредити. Лізинг. Факторинг. Форфейтинг. Внутрішньо-корпоративне кредитування. Інституціональна структура міжнародного кредиту. Міжнародний кредитний ринок. Міжнародна заборгованість. Міжнародні кредитно-фінансові інститути та їх діяльність. Лондонський клуб кредиторів. Паризький клуб кредиторів. Особливості діяльності Міжнародного валютного фонду. Група Світового Банку: принципи та напрями діяльності. Україна в міжнародних кредитних відносинах.

Література: [5, 6, 7, 8, 9, 10].

Змістовний модуль 2. Особливості розвитку міжнародної економіки

Тема 7-8. Світовий ринок праці. Міжнародна трудова міграція

Загальні закономірності розвитку світового ринку трудових ресурсів. Причини формування надлишкової робочої сили в окремих регіонах. Особливості динаміки професійної структури і форм зайнятості економічно активного населення світу. Роль і місце міжнародних організацій у регулюванні світового ринку праці. Теоретичні розробки проблем міжнародної трудової міграції. Кількісні показники міжнародної трудової міграції. Етапи розвитку міжнародної міграції трудових ресурсів.

Міжнародна трудова міграція. Причини існування трудової міграції. Фактори розвитку міграційних процесів. Види трудової міграції. Основні напрями сучасних міграційних потоків. Соціально-економічні наслідки міжнародної трудової міграції. Світові хвилі міграцій. Напрями міграції робочої сили. Світові центри тяжіння робочої сили. Характеристика видів міграції. Причини міжнародної трудової міграції. Наслідки міжнародної міграції для мігрантів, приймаючих країн та країн донорів. Регулювання міжнародних міграційних процесів. Методи та рівні регулювання міграції трудових ресурсів. Дво- та багатостороннє регулювання міграції. Шенгенська угода.

Регулювання міжнародних міграційних процесів. Адміністративно-правове регулювання. Економічне регулювання. Міжнародна організація праці (МОП).

Література: [2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 14]

Тема 9-10. Світова валютна система. Міжнародні розрахунки і платіжний баланс

Суть міжнародних валютних відносин. Валюта. Валютні паритети. Курс валюти. Котирування. Конвертовність валюти. Резервна валюта. Валютний режим. Валютні зони. Світова валютна система, її функціональна структура. Валютний механізм. Золотодевiзний стандарт. Бреттон-Вудська валютна

система. Ямайська валютна система. МВФ та його функції. Європейська валютна система. Валютні ринки світу. Валютна політика і її види. Девальвація. Ревальвація. Валютна інтервенція. Валютний демпінг. Валютна блокада. Валютні обмеження. Валютні операції. Валютний арбітраж. Валютні резерви. Світовий ринок золота. Тезаврація. Центри торгівлі золотом. Форми торгівлі золотом.

Міжнародні валютні розрахунки. Форми міжнародних розрахунків. Міжнародні розрахунки, сутність, валютно-фінансові та платіжні умови. Особливості міжнародних розрахунків. Фактори впливу на вибір міжнародних розрахунків. Форми міжнародних розрахунків. Розрахунки у формі авансу. Інкасо. Схема інкасової форми розрахунків. Розрахунки по відкритому рахунку. Банківський переказ. Акредитив, основні положення. Види акредитиву. Схема акредитивної форми розрахунків. Особливості розрахунків векселями та чеками. Ефективність форм розрахунків для експортера та імпортера.

Література: [2, 5, 6, 8, 9, 10, 13, 14].

Тема 11-12. Платіжний баланс і макроекономічна рівновага. Міжнародна регіональна інтеграція

Економічна сутність платіжного балансу країни. Структура платіжного балансу. Чинники впливу на стан платіжного балансу. Регулювання платіжного балансу. Платіжний баланс України та його проблеми. Платіжний баланс – відображення світогосподарських зв'язків країни. Структура й основні складові платіжного балансу. Методика МВФ складання платіжного балансу країни. Основні параметри. Джерела інформації. Принципи класифікації. Рахунок поточних операцій. Товари. Послуги. Доходи. Поточні трансферти. Рахунок операцій з капіталом і фінансових операцій. Капітальні трансферти. Фінансування платіжного балансу. Резервні активи. Виключне фінансування. Методи зрівноваження платіжного балансу. Стан і особливості формування платіжного балансу України.

Міжнародна економічна інтеграція і її основні риси. Принципи та умови розвитку економічної інтеграції. Форми міжнародної інтеграції. Фактори розвитку європейських інтеграційних процесів Європейський Союз, його основні завдання. Європейська асоціація вільної торгівлі (ЄАВТ). Інші інтеграційні угруповання в Європі.

Інтеграція у Північній Америці. НАФТА. Особливості Латиноамериканського середовища розвитку інтеграційних процесів. Латиноамериканська асоціація інтеграції (ЛААІ). Спільний ринок країн Карибського басейну (КАРИКОМ). Центральнаамериканський спільний ринок (ЦАСР).

Інтеграційні процеси у Азії і Африці Асоціація країн Південно-Східної Азії (АСЕАН). Асоціація регіонального співробітництва Південної Азії (СААРК).

Організація Африканської Єдності. Економічне співтовариство держав Західної Африки (ЕКОВАС).

Роль ООН та інших багатонаціональних і міжрегіональних інститутів у розвитку загальносвітової економічної інтеграції.

Література: [1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 14].

Тема 13. Глобалізація економічного розвитку

Сутність та основні риси глобалізації економічного розвитку. Роль зовнішніх, міжнародних чинників господарського розвитку. Мобільність

чинників виробництва у світовому масштабі. Загострення конкуренції на світових ринках, формування глобальної конкуренції, глобальних ділових стратегій. Інтернаціоналізація виробництва і обігу, транснаціоналізація господарства. Сутність, основні форми та роль транснаціональних корпорацій у світовій економіці. Причини та основні ознаки процесу глобалізації сучасного світового господарства. Фінансова глобалізація. Світові фінансові кризи. Глобальні проблеми та шляхи їх вирішення. Міжнародне регулювання глобальних проблем. Система міжнародних організацій. Класифікація міжнародних організацій за напрямками їх діяльності та об'єктами регулювання. Основні функції. Міжнародні організації системи ООН. Внутрішня структура міжнародних економічних організацій в системі ООН. Генеральна асамблея ООН. Економічна і соціальна рада ООН. Секретаріат ООН. Основні напрямки економічної діяльності ООН. Спеціалізовані установи та спеціальні програми структури ООН. Міжнародні фінансові організації. МВФ. Група Світового банку. БМР.

Література: [1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 14].

Тема 14. Інтеграція України у світову економіку

Сутність та основні напрямки міжнародної економічної політики України. Торговельна політика України, інститути та засоби управління зовнішньою торгівлею. Україна і СОТ – сучасні стосунки. Валютне регулювання в Україні, його механізм, об'єкти, інструменти. Стимулювання та захист іноземних інвестицій в Україні. Проблеми та перспективи розвитку вільних економічних зон. Участь України у міжнародних економічних організаціях. Інтеграція України в світову економіку. Проблеми інтеграції України у світове господарство. Участь України у регіональних інтеграційних угрупованнях: Організація Чорноморського економічного співробітництва, Співдружність Незалежних Держав, Єдиний економічний простір, ГУАМ. Взаємодія України з Європейським Союзом. Проблеми та перспективи співпраці України з Російською Федерацією.

Література: [1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 14]

4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ З ДИСЦИПЛІНИ „МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА”

Теми курсу	Кількість годин				
	Лекції	Практ. заняття	Самост. робота	Індивід. робота	Літер.
Змістовий модуль I. Основи формування та функціонування міжнародної економіки					
Тема 1-2. Міжнародна економічна система. Міжнародна економічна діяльність	2	4	4		[1-14]
Тема 3-4. Світовий ринок товарів і послуг. Світовий фінансовий ринок.	2	2	6	2	[1-14]
Тема 5. Прямі інвестиції та міжнародне виробництво.	2	4	6		[1-14]

Тема 6. Міжнародний кредит	2	2	6		[1-14]
Змістовний модуль 2. Особливості розвитку міжнародної економіки					
Тема 7-8. Світовий ринок праці. Міжнародна трудова міграція.	2	4	4		[1-14]
Тема 9-10. Світова валютна система. Міжнародні розрахунки.	2	4	4		[1-14]
Тема 11-12. Платіжний баланс та макроекономічна рівновага. Міжнародна регіональна інтеграція	2	3	4	1	[1-14]
Тема 13. Глобалізація економічного розвитку	2	2	4		[1-14]
Тема 14. Інтеграція України у світову економіку	2	2	4		[1-14]
Разом	18	27	42	3	

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ „МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА”

Практичне заняття 1 (2 години)

Тема : Міжнародна економічна система.

Мета: Сформувати цілісне уявлення про сутність міжнародної економіки. Засвоєння предмету вивчення дисципліни, її місце серед інших економічних дисциплін, її структури. Розуміння значення дисципліни в підготовці спеціалістів. Вивчення сутності міжнародної кооперації праці; міжнародного поділу праці (МПП); міжнародного поділу факторів виробництва; світового господарства; міжнародних економічних відносин.

Питання для обговорення:

1. Міжнародна економічна система
2. Процеси інтернаціоналізації та формування єдиного світового господарства.
3. Соціально-економічна типологія країн світу.
4. Сутність та необхідність міжнародних економічних відносин.
5. Суть і структура середовища міжнародних економічних відносин.

Література: [1, 2, 4, 6, 7, 8, 10].

Практичне заняття 2 (2 години)

Тема: Міжнародна економічна діяльність.

Мета: Сформувати цілісне уявлення про міжнародну економічну діяльність. Тракткування МЕД як економічної категорії. Вивчення сутності МЕД, її суб'єктів і форм. Вивчити сучасні особливості міжнародної економічної діяльності.

Питання для обговорення:

1. Попит і пропозиція у міжнародній економіці.
2. Товар у міжнародній економіці.
3. Графічна інтерпретація експорту й імпорту.
4. Міжнародний поділ факторів виробництва.

5. Міжнародна мобільність факторів виробництва.
6. Міжнародна економічна діяльність, її суб'єкти та форми.

Література: [1, 2, 4, 6, 7, 8, 10].

Практичне заняття 3 (2 години)

Тема : Світовий ринок товарів і послуг. Світовий фінансовий ринок.

Мета: Сформувати цілісне уявлення про сучасні тенденції розвитку світового ринку, зовнішню, міжнародну та світову торгівлю. Вивчити сутність та показники міжнародної торгівлі, види міжнародної торгівлі, її значення. Опрацювати принципи вартісної оцінки експорту й імпорту, інструменти аналізу міжнародної торгівлі. Дослідити специфіку міжнародної торгівлі послугами та методи міжнародної торгівлі. Поглибити знання з питань зовнішньої торгівлі України: географічної та товарної структури.

Грунтовно опрацювати питання, що розкривають сутність, особливості та мотивацію міжнародного руху капіталу; економічну доцільність експорту та імпорту капіталу. Вивчити показники руху капіталу, характерні риси сучасного етапу міжнародного руху капіталу його фактори, основні форми, світові фінансові потоки. Визначити джерела зовнішнього фінансування країн. Розглянути офшорні зони та компанії: основні риси та особливості функціонування.

Питання для обговорення:

1. Міжнародна торгівля як форма МЕВ.
2. Структура міжнародної торгівлі.
3. Ціноутворення у міжнародній торгівлі.
4. Ефекти участі в міжнародній торгівлі. Інструменти аналізу міжнародної торгівлі.
5. Сучасна структура світового ринку товарів та послуг.
6. Регулювання міжнародних торговельних відносин.
7. Світовий ринок послуг та його особливості.

Література: [1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10].

Практичне заняття 4 (4 години)

Теми : Прямі інвестиції та міжнародне виробництво

Мета: Грунтовно опрацювати питання, що розкривають сутність, особливості прямих інвестицій та міжнародного виробництва. Вивчити інвестиції в системі міжнародного руху капіталу, основні чинники прямих іноземних інвестицій. Визначити суб'єкти міжнародного бізнесу, вивчити специфіку та масштаби діяльності ТНК.

Питання для обговорення:

1. Інвестиції в системі міжнародного руху капіталу.
2. Теорії міжнародного інвестування.
3. Прямі іноземні інвестиції, сутність, основні поняття.
4. Чинники та наслідки прямого іноземного інвестування.
5. Міжнародні корпорації, сутність, критерії та види.
6. Портфельні закордонні інвестиції, сутність та види.

Література: [1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10].

Практичне заняття 5 (2 години)

Тема : Міжнародний кредит.

Мета: Сформувати цілісне уявлення про міжнародний кредит та його

функції в сучасній економіці; форми міжнародного кредитування, їх класифікацію; сучасні різновиди форм міжнародного кредитування. Опрацювати особливості позитивної та негативної ролі міжнародного кредиту. Дослідити інституціональну структуру міжнародного кредиту, міжнародний кредитний ринок, міжнародну заборгованість. Вивчити міжнародні кредитно-фінансові інститути та їх діяльність.

Питання для обговорення:

1. Міжнародний кредит: принципи та його функції
2. Форми міжнародного кредитування.
3. Сучасні різновиди форм міжнародного кредитування.
4. Інституціональна структура міжнародного кредитування.

Література: [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10].

Практичне заняття 6 (2 години)

Тема: Світовий ринок праці.

Мета: Сформувати цілісне уявлення про міжнародну міграцію робочої сили як форму міжнародних економічних відносин; особливості формування та розвитку світового ринку праці. Дослідити попит і пропозицію на світовому ринку праці. Опрацювати питання регулювання міжнародних міграційних процесів, методи та рівні регулювання міграції трудових ресурсів, дво- та багатостороннє регулювання міграції. Визначити роль і місце міжнародних організацій у регулюванні світового ринку праці: Міжнародна організація праці, її завдання і напрями діяльності.

Питання для обговорення:

1. Міжнародна міграція робочої сили як форма міжнародних економічних відносин.
2. Види та показники міжнародної трудової міграції.
3. Загальні закономірності розвитку світового ринку трудових ресурсів.
4. Державне регулювання та міжнародно-правові основи міграційних процесів.

Література: [1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9].

Практичне заняття 7 (2 години)

Тема : Міжнародна трудова міграція.

Мета: Сформувати цілісне уявлення про сутність і види міжнародної трудової міграції, причини міжнародної трудової міграції, наслідки міжнародної міграції для мігрантів, приймаючих країн та країн донорів. Ознайомитись зі змістом та особливостями Шенгенської угоди. Визначити роль і місце міжнародних організацій у регулюванні світового ринку праці: Міжнародна організація з міграції, її завдання і напрями діяльності. Демографічні чинники міжнародної міграції.

Питання для обговорення:

1. Міжнародна трудова міграція. Види трудової міграції.
2. Шенгенська угода, її сутність, особливості, специфіка.
3. Регулювання міжнародних міграційних процесів. Міжнародна організація праці.

Література: [2, 3, 4, 6, 7, 8].

Практичне заняття 8 (2 години)

Тема: Світова валютна система.

Мета: Опрацювати та сформувати розуміння про сутність і значення

міжнародних валютно-фінансових відносин. Визначити види валютних систем, їх основні елементи, еволюцію світової валютної системи. Розглянути питання валютного регулювання. Вивчити форми валютної політики.

Питання для обговорення:

1. Суть міжнародних валютних відносин.
2. Світова валютна система, її функціональна структура.
3. Валютні ринки світу. Світовий ринок золота.
4. Валютне регулювання. Форми валютної політики.
5. Світовий валютний ринок, його структура.

Література: [1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10].

Практичне заняття 9 (2 години)

Тема: Міжнародні розрахунки.

Мета: Опрацювати, вивчити та сформулювати розуміння про сутність міжнародних розрахунків, сутність, основні характеристики та фактори впливу на їх розвиток; форми міжнародних розрахунків. Сформулювати уявлення про платіжний баланс, основні параметри, структуру, методику складання платіжного балансу.

Питання для обговорення:

1. Міжнародні розрахунки, сутність, основні характеристики.
2. Фактори впливу на розвиток міжнародних розрахунків.
3. Форми міжнародних розрахунків.

Література: [1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10].

Практичне заняття 10 (2 години)

Тема : Платіжний баланс та макроекономічна рівновага.

Мета: Сформулювати цілісне уявлення про платіжний баланс як відображення світогосподарських зв'язків країни; його структуру й основні складові; методику МВФ складання платіжного балансу країни; основні параметри; джерела інформації та принципи класифікації.

Питання для обговорення:

1. Платіжний баланс, основні параметри, структура.
2. Економічна сутність платіжного балансу.
3. Методика складання платіжного балансу.
4. Платіжний баланс України.

Література: [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10].

Практичне заняття 11 (1 години)

Тема : Міжнародна регіональна інтеграція

Мета: Сформулювати цілісне уявлення про особливості міжнародної економічної інтеграції, її передумови та цілі, об'єктивні основи та етапи економічної інтеграції. Визначити динамічні та статичні ефекти міжнародної економічної інтеграції. Окреслити основні риси регіональної економічної інтеграції (Європейський Союз, НАФТА, інтеграційні процеси в країнах, що розвиваються, у Латинській Америці і країнах Азії, співробітництво країн Африки; економічна інтеграція в країнах з перехідною економікою.

Питання для обговорення:

1. Міжнародна економічна інтеграція і її основні риси.
2. Фактори розвитку європейських інтеграційних процесів.
3. Інтеграція у Північній та Латинській Америці.
4. Інтеграційні процеси у Азії і Африці.

Література: [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10].

Практичне заняття 12 (2 години)

Тема: Глобалізація економічного розвитку.

Мета: Сформувати цілісне уявлення про сутність глобалізації, причини та основні ознаки процесу глобалізації сучасного світового господарства, суперечливість глобалізаційного процесу.

Питання для обговорення:

1. Сутність, причини та основні риси глобалізації економічного розвитку.
2. Загострення конкуренції на світових ринках.
3. Транснаціональні корпорації та їх роль в глобалізаційному економічному розвитку.
4. Система міжнародних організацій, напрямки діяльності та основні функції.
5. ООН: внутрішня структура.

Література: [1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10].

Практичне заняття 13 (3 години)

Тема: Інтеграція України у світову економіку.

Мета: Опрацювати питання щодо розуміння процесів інтеграції України в світову економіку. Зрозуміти проблеми інтеграції України у світове господарство. Розкрити особливості Учасі України у регіональних інтеграційних угрупованнях.

Питання для обговорення:

1. Інтеграція України в світову економіку: проблеми інтеграції.
2. Участь України у міжнародних економічних організаціях.
3. Участь України у регіональних інтеграційних угрупованнях.

Література: [1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10].

6. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ (42 годин)

Тематика самостійної роботи

№	Тематика	Кількість годин
		Денна
1	Роль міжнародного поділу праці у формуванні світового господарства	2
2	Об'єктивна необхідність та можливість входження України у світове господарство	2
3	Регулювання міжнародних торговельних відносин	1
4	Інструменти державної зовнішньоторговельної політики	1
5	Проблеми залучення іноземних інвестицій в економіку України	2
6	Класифікація кредитів. Євроринок. Єврокредити	1
7	Показники міжнародної торгівлі.	1
8	Аналіз регіональної структури світового ринку	1
9	Аналіз товарної структури світового ринку	1
10	Види торгових посередників	1

11	Система національних рахунків	1
12	Базисні умови постачання.	1
13	Джерела зовнішнього фінансування країн. Міжнародна офіційна допомога розвитку	2
15	Офшорні зони та компанії	1
16	Транснаціональні банки	1
17	Вільні економічні зони, їх сутність та проблеми створення в Україні	1
18	Основні портфельні інвестори (інвестиційні фонди, пенсійні фонди, страхові компанії, ТНК, банки)	2
19	Фактори розвитку міжнародних кредитних відносин	1
20	Особливості формування світового та окремих регіональних ринків праці	1
21	Валютний ринок України і особливості його функціонування	1
22	Основні види валютних операцій	1
23	Інструменти та механізми регулювання та підтримки рівноваги платіжного балансу	2
24	Європейський Союз	2
25	Форми прояву фінансової глобалізації.	2
26	Роль міжнародних організацій в регулювання глобальних проблем	1
27	Глобальні проблеми людства та шляхи їх вирішення.	1
28	Валютний арбітраж	1
29	Центри торгівлі золотом	1
30	Інтеграція у Північній та Латинській Америці. НАФТА	1
31	Роль ООН та інших багатонаціональних і міжрегіональних інститутів у розвитку загальносвітової економічної інтеграції.	1
32	Сутність та основні напрямки міжнародної економічної політики України.	1
33	Особливості Латиноамериканського середовища розвитку інтеграційних процесів	1
34	Інтеграційні процеси у Азії і Африці	1
	Разом	42

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ (денна форма – 3 год.)

Комплексне практичне індивідуальне завдання з дисципліни “Міжнародна економіка” реалізується у формі конкретизованого для кожного студента наскрізного дослідження та виконується самостійно під керівництвом викладача. Дослідження здійснюється впродовж семестру у відповідності до встановлених графіків, дотримання яких є умовою допуску до складання змістових модулів.

Для виконання комплексного практичного індивідуального завдання пропонуються такі основні теми:

1. Міжнародний поділ праці як основа розвитку міжнародних економічних відносин.
2. Україна і СОТ реалії та перспективи взаємодії.

3. Україна, Митний союз та ЄС – позитиви та негативи в майбутньому.
4. Проблеми зовнішньої заборгованості.
5. Антиглобалізаційні рухи у світі.
6. Україна та Європейський Союз можливі сценарії розвитку.
7. Статичні та динамічні ефекти економічної інтеграції.
8. Регіональні інтеграційні об'єднання.
9. Суть та структура зовнішньоторговельного контракту.
10. Ціноутворення на світовому ринку.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У навчальному процесі застосовуються: лекції, в тому числі з використанням мультимедіа-проектора та інших ТЗН; практичні заняття, в тому числі у комп'ютерному класі; індивідуальні заняття; виконання розрахунково-графічних завдань під керівництвом викладача та самостійно; робота в Інтернет; виконання індивідуальних завдань; написання модульних контрольних робіт.

8. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

В процесі вивчення дисципліни «Міжнародна економіка» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студента: поточне тестування та опитування; залікове модульне тестування та опитування; директорська контрольна робота.

9. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів і перескладання: для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції коледжу за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Письмові роботи підлягають перевірці на наявність плагіату та допускаються до захисту з коректними текстовими запозиченнями (не більше 25 %). Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн.

10. Критерії поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “ Міжнародна економіка ” визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Разом
<i>Тестовий контроль; розрахункові завдання, модульна контрольна</i>	<i>Директорська контрольна робота</i>	<i>Підсумкова оцінка (враховуючи поточне опитування)</i>	100%
25%	50 %	25%	
<i>1. Усне опитування під час заняття (6 тем по 5 балів = 30 балів) 2. Письмова робота = 70 балів</i>	<i>1. Усне опитування під час заняття (8 тем по 5 балів = 40 балів) 2. Письмова робота = 60 балів</i>	<i>1. - Оцінювання виконання індивідуального завдання = 70 балів. 2. Виконання завдань під час занять = 30 балів</i>	
Тиждень (5)	Тиждень (9)	Тиждень (9)	

Шкала оцінювання (переведення)

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

11. Наочні матеріали

1. Електронний варіант опорного конспекту лекцій теми (1 – 14)
2. Електронний варіант презентацій (теми 1 – 14)
3. Електронний варіант індивідуальних завдань (1 – 14)

Рекомендована література

1. Гронтковська Г. Е., Ряба О. І., Венцурик А. М., Красновська О. І. Міжнародна економіка. Навч. посіб. За ред. Г. Е. Гронтковської. К. : ЦУЛ, 2018. 384 с.
2. Козак Ю. Г. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях: підручник. К.: Центр учбової літератури. 2017. 228 с.
3. Діброва Л.В. Міжнародна економіка. Навч. посібник. К.: «ЦП «Компринт», 2017. 545 с.
4. Архієреєв С.І., Волоснікова Н.М., Климова С.О. Міжнародна економіка і міжнародні економічні відносини: навчальний посібник. Харків: НТУ «ХПІ», 2019. 234 с.

5. Міжнародна економіка : навч. посіб. за ред. А. О. Мельник, О. І. Пальчук, В. В. Бугаса. Київ. нац. ун-т технологій та дизайну, Каф. бізнес-економіки та туризму. Київ, 2019. 176 с.
6. Міжнародна економіка в таблицях, схемах, формулах, задачах і прикладах: навч. посіб. П. П. Гаврилко та ін. Київ. нац. торг.-екон. ун-т, Ужгород. торг.-екон. ін-т. Львів : АТБ, 2019. 257 с.
7. Савельєв, Є. В., Зварич І. Я. Міжнародна економіка. Підручник. 4-те вид., переробл. та доповн. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 622 с.
8. Міжнародні перевезення: теорія та практика : навч. посібник : у 2 кн. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 182 с.
9. Лизун М.В. Глобальні виклики регіональної валютної інтеграції. Глобальні виклики регіональної валютної інтеграції: моногр. Тернопіль, ТНЕУ: Економічна думка, 2017. 453 с.
10. Дахно І.І. Зовнішньоекономічна діяльність : навч. посіб. Київ: "Центр учбової літератури. 2018. 355 с.
11. Старостіна А.О., Каніщенко О.Л., Кузьома О.Ю. та ін. Міжнародна економіка: термінологічний словник. За заг. ред. А.О. Старостіної. К.: "НВП "Інтерсервіс" 2017. 250 с.
12. Мазаракі А.А., Мельник Т.М., Кудирко Л.П. та ін. Міжнародні економічні відносини : підручник. Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 612 с
13. Зінчук Т.О., Ковальчук О.Д., Куцмус Н.М. Міжнародні економічні відносини та зовнішньоекономічна діяльність. навч. посібник. К.: "Центр учбової літератури". 2017. 512 с.
14. Бестужева С.В., Козуб В.О., Проскурніна Н.В., Козуб В.О., Вовк В.А., Доброскок Ю.Б. Світове господарство і міжнародні економічні відносини: навчальний посібник. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 166 с.
15. Грицина Л.А. Місце України у світовій економіці. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. № 12 С. 23-27. URL: [http:// global-national.in.ua/archive/12-2018/7.pdf](http://global-national.in.ua/archive/12-2018/7.pdf).
16. Збарич М.І. Значення валютно-курсowego регулювання в економічному зростанні. Формування ринкових відносин в Україні. 2020. № 1. С. 20-24.
17. Кравчук М. До передісторії феномена „глобалізації”. Персонал. 2019. № 3. С. 22-25.
18. Мельник Л., Дегтярєва І. Нові аспекти міжнародної торгівлі в умовах переходу до інформаційного суспільства. Вісник КНТЕУ. 2019. № 1. С. 42-48.
19. Ніконенко У.М. Вплив волатильності світових індексів цін на сировину на основні центри світової економіки. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. № 23 С. 27-32. URL: <http://global-national.in.ua/archive/23-2018/8.pdf>.
20. Пісна О.М. Трансформаційні тренди в глобальному бізнес-середовищі. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. № 23 С. 32-38. URL: <http://global-national.in.ua/archive/23-2018/9.pdf>.
21. Решетило В.П., Островський І.А. Глобальні виклики структурної модернізації економіки України. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. № 23 С. 38-44. URL: <http://global-national.in.ua/archive/23-2018/10.pdf>.
22. Тохтамиш Т.О., Ягольницький О.А., Овчиннікова М.А. Аналіз зовнішньої торгівлі товарами та послугами України з країнами Європейського Союзу. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. № 23 С. 44-51. URL: <http://global-national.in.ua/archive/23-2018/11.pdf>.
23. Руденко Л.В. Транснаціональні корпорації: Навч.-метод. пос. Для самоств. вивч. дисц. К.: КНЕУ, 2017. 227 с.
24. Сердюк Г.В. Процеси зовнішньої міграції в країнах Північноамериканської зони вільної торгівлі. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. № 12. С. 35-38. URL: [http:// global-national.in.ua/archive/12-2018/10.pdf](http://global-national.in.ua/archive/12-2018/10.pdf).
25. Ткачук Т. Становлення та сучасний стан міжнародних фінансових організацій, їх роль у регулюванні світових економічних процесів. Вісник НБУ. 2020. № 4. С. 56-61.

26. Чужиков В. Трансформаційні зміни в промисловій структурі Європейського Союзу. Економіка України. 2019. № 6. С. 85-93.
27. Яковенко О.В. Особливості здійснення аналізу зовнішньоекономічної діяльності підприємств митними органами ФРН. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. № 11 С. 90-92. URL: [http:// global-national.in.ua/archive/11-2018/21.pdf](http://global-national.in.ua/archive/11-2018/21.pdf).
28. Дергачова В.В., Голюк В.Я. Міжнародні кредитно-розрахункові і валютні операції: навч. посіб. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 132 с.
29. Цілі та наслідки економічних санкцій у сучасних умовах. Причорноморські економічні студії. Випуск 38-1. 2019. URL: http://bses.in.ua/journals/2019/38_1_2019/7.pdf.
30. Рибчук А.В., Фомішина В.М., Фомішин С.В. та ін. Міжнародні економічні відносини: наочн. навч.-метод. посіб.; за наук. ред. Рибчук А.В. 2-ге укр.-англ. вид., перероб., доп. і розшир. Херсон, Видавничий дім «Гельветика», 2018. 392 с. URL: <https://oldiplus.ua/downloads/economic%20relations.pdf>
31. Резнікова Н.В., Іващенко О.А., Рубцова М.Ю. Глобальні проблеми як об'єкт міждисциплінарного дослідження у фокусі міжнародної економічної безпеки та сталого розвитку. Економіка і держава. №7. 2020. С. 78-83.
32. Van den Berg Н. International Economies: A Heterodox Approach / Н. Van den Berg. 3rd Edition. Routledge, 2017. 628 p.
33. Global capitalism : its fall and rise in the twentieth century / Jeffry Frieden. – 3 ed. New York, London: W.W. Norton, 2022. 556 p.

Інформаційні ресурси

1. Міністерство закордонних справ України. Офіційний сайт: URL: <https://mfa.gov.ua/>.
2. Організація Об'єднаних Націй (ООН). Офіційний сайт: URL: http://www.un.org.ua/images/UN_Charter_Ukrainian.pdf.
3. Світова організація торгівлі (СОТ). Офіційний сайт: URL: <https://www.wto.org/>.
4. Міжнародний валютний фонд. Офіційний сайт: URL: <https://www.imf.org/>.
5. Офіційні Інтернет-представництва інституцій Європейського Союзу.
6. Офіційний веб-сайт Європейського Союзу. URL: <http://europa.eu>.
7. Офіційний веб-сайт Європейської Ради. URL: <http://www.european-council.europa.eu>.
8. Офіційний веб-сайт Ради ЄС. URL: <http://www.consilium.europa.eu>.
9. Офіційний веб-сайт Європейської Комісії. URL: <http://ec.europa.eu>.
10. Офіційний веб-сайт Європейського Парламенту. URL: <http://www.europarl.europa.eu>.
11. Офіційний веб-сайт Суду Європейського Союзу. URL: <http://curia.europa.eu>.
12. Офіційний веб-сайт Представництва ЄС в Україні. URL: <http://eeas.europa.eu>.
13. Офіційний веб-сайт Європейської Служби Зовнішньої Діяльності. URL: <http://eeas.europa.eu>.
14. Веб-портал законодавства ЄС. URL: <http://eur-lex.europa.eu>
15. Глосарій термінів Європейського Союзу. URL: <http://europa.dovidka.com.ua>
16. Он-лайн портал європейських новин. URL: <http://ua.euronews.com>
17. Веб-портал Мережі центрів європейської інформації в Україні. URL: <http://ukrcei.org/lincs/>.
18. Інтернет-ресурс журналу Europe's World. URL: <http://europesworld.org>.
19. Institute for European Studies. URL: <http://www.ies.be>
20. Europeans' Engagement in Participatory Democracy. Report. Fieldwork: February 2018. Publication: March 2018. Flash Eurobarometer 373. URL: http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_373_en.pdf.
21. European Strategic Partnerships Observatory (ESPO). URL: <http://strategicpartnerships.eu/>.